

[Hans Hansen (Rørby).]

ner i de sprogblandede Egne, idet det er forbundet med store Vanskeligheder at faa udarbejdet Valglisterne; disse kan nemlig af naturlige Grunde ikke udarbejdes paa sædvanlig Maade, uden at Befolkningen derved nødsages til at tilkendegive sit nationale Sindelag. Den Fremgangsmaade, som Undervisningsministeren her har fundet til Løsning af Spørgsmaalet, synes jeg absolut maa betegnes som god. Med Hensyn til Forældrenævnene i de sprogblandede Egne, som jeg anser for det afgørende i Lovforslaget, er der ikke det mindste at sige til, at de Forældre, der har Børn i de paagældende Skoler, og som i Forvejen har tilkendegivet deres nationale Sindelag, faar Ret til at vælge de særlige Skolenavn; det kan aldrig virke i Retning af at skabe Spænding dernede.

Gennem den Ordning om Tilsyn ved særlige Skolekonsulenter, som foreslaas indført, viser man de nationale Mindretal Respekt og Vilje til at lade dem faa Ret til at føre Tilsyn med deres egne Skoler, og jeg synes, at det i en vanskelig Tid som den, vi lever i i Øjeblikket, er et smukt Udtryk for Frisind, som vi som Danske har Lov til at være stolte af.

Jeg tænker mig, at der i det Udvalg, som nedsættes, vil blive ført Forhandlinger væsentlig om Detailspørgsmaal, idet det synes at fremgaa af denne Førstebehandling, at der i det store og hele er Enighed om Lovforslaget. Jeg kan paa min Gruppes Vegne udtale, at vi ser paa Lovforslaget med Velvilje, og jeg vil antage, at Lovforslaget, naar det har været i Udvalget, vil ligge paa samme Hovedlinie som nu, og saa vil det faa vor Støtte.

Schmidt: Det er ikke min Hensigt at komme Ministeren i Forkøbet med Hensyn til at rette en Tak til Partierne for den forstaaende og velvillige Modtagelse af det foreliggende Lovforslag. Jeg er jo den, der her i Tinget er mest interesseret i Sagen, og jeg vil gerne udtale en Tak til Ministeren for det Initiativ, han har taget, til at imødekomme nogle af de ældste og vigtigste Ønsker, vi har angaaende det tyske Skolevæsen. Vi faar gennem Lovforslaget tilbuddet og Skolenavn med Myndighed til at indstille til Lærerebøder og til at udarbejde Udkast til Skolens Undervisningsplan, og dermed er Kravet om tyske Skolekommissioner til tyske Skoler opfyldt, om end under et andet Navn. Vi har ikke noget imod, at Ministeren deraf har taget Anledning til at gøre Institutionen Forældreraad

almindelig ogsaa i Nordslesvig; men jeg kan forstaa, at der maaske kan blive Vanskeligheder, og at der er andre, der hellere vil holde fast ved de gamle Skolekommissioner. For os kan det være ligegyldigt, om det er Skolekommissioner eller Skolenavn, der har denne Kompetence, blot de har den. Det andet kan vi saa tale om; thi jeg gaar ud fra, at naar man vil holde fast ved de gamle Skolekommissioner, rører man ikke ved Princippet, men anerkender det Princip, som Ministeren paa sin Maade vil virkeliggøre her i Lovforslaget.

Jeg skal ikke beskæftige mig med, at man i tidligere Tid har advaret imod at skabe en Stat inden for Staten, eller at man har advaret imod at give Mindretallet Rettigheder ud over dem, Flertallet havde. Man indser i Dag, at denne Tale er en absolut Misforstaaelse, og at der ikke er Tale om at give Mindretallet en Fortrinsret, men om at give det en Ret, som tilkommer det, og som det maa have, fordi der paa det folkelige Omraade gives en hel Del Spørgsmaal, hvor kun vedkommende Folkedel selv kan og derfor ogsaa maa have Afgørelsen.

I denne Sammenhæng har det ærede Medlem Hr. Kristian Nygaard spurgt mig, om jeg ikke vilde erkende, at mit Ønske om særlige Skolekommissioner for den tyske Folkedel skyldtes Interesse for Princippet og ikke var begrundet i, at jeg havde gjort daarlige Erfaringer om, at vi under dansk Administration var blevet forurettet ved den Ordning, der hidtil havde været gældende. Jeg vil gerne benytte denne Lejlighed til at udtale til Ære for den sønderjyske Befolkning i sin Helhed, for begge nationale Sider, at den Ordning, vi har haft, som kunde have givet Anledning til Vanskeligheder, meget sjælden har ført dertil, men at man er enedes om at respektere, at i de danske Skolesager taler Tyskerne ikke med, og i de tyske Skolesager taler Danskerne ikke med. Det har været Praksis, og det tjener til Ære for Befolkningen. Det har jeg allerede ved andre Lejligheder anerkendt. Men her er ikke blot Tale om et Principspørgsmaal, men om en Sag af Vigtighed i Praksis, thi der opstod alligevel Uoverensstemmelser her og der, og saa var selvfølgelig Lidenskaberne højt oppe, og noget saadant smitter straks over hele Nordslesvig. Dette skal helst undgaa, og det undgaaes kun, naar man nøje begrænser de Rettigheder, som den ene Del har, og som den anden Del har.

Jeg ved af Samtaler med Hr. Jepsen Christensen, som har haft meget med Tilrettelægnings af den oprindelige Skoleordning at gøre, at han selv, inden han fore-